

Hyvinvointilähetti tukena Covid-19 pandemian jälkeisessä arjessa –hankkeen loppuseminaari 25.11.2022

Hyvinvointilähete mielen
hyvinvoinnin ja osallisuuden
vahvistajana

Inga Mukku
Auli Kuusela

Sodankylä
Lapin tähtikunta

Hyvinvointilähetti tukena Covid-19 pandemian jälkeisessä arjessa -hanke

Tavoite:

- Hyvinvointilähete-toimintamallin käyttöönotto Sodankylän kunnassa
- Tunnistaa peruspalveluissa ne henkilöt, joiden hyvinvointi ja toimintakyky saattaa olla vaarantunut
- Saada toimintaan koulutettuja hyvinvointilähettejä/linkkihenkilöitä
- Asiakkaiden ohjaaminen itselle mielekkääseen toimintaan ja/tai elämäntapamuutoksessa tukeminen

Toiminta-alue, pysyvät yhteystiedot/linkit:

- Sodankylän kunta
- Inga Mukku hyvinvointikoordinaattori Puh. 040 677 2122, inga.mukku@sodankyla.fi
- www.hyvinvointilahete.fi
- www.sodankyla.fi
- <https://innokyla.fi/toimintamalli/>

Hankkeen kuvaus ja tarkoitus

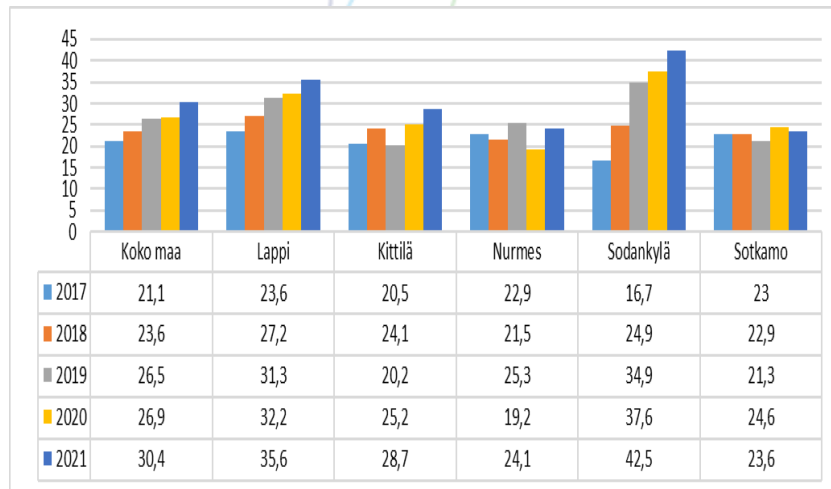
MIKSI?

- Covid-19 pandemian aiheuttamat mielenhyvinvoinnin haasteet, esim. haavoitettu suru, kotijumi, yksinäisyys, sosiaalisten kontaktien puute
- Mielenterveysperusteisesti myönnettyjen sairauspäivärahojen määrät ovat kasvaneet Lapissa ja Sodankylässä viime vuosina
- Sosiaali- ja terveystalouden palveluiden avopalveluita on supistettu → hoitopaine lisääntynyt erityisesti lievempien mielenterveyshäiriöiden suhteen

KENELLE?

Sodankylän kunnan aikuisväestö:

- Työikäiset
- Kotona asuvat toimintamallista hyötyvät ikäihmiset

Sodankylässä mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden määrä on noussut hälyttävästi vuodesta 2017 vuoteen 2021 ja se on suurempi kuin koko maassa, Lapissa ja verrokkikunnissa.
Lähde:sotkanet.fi

MITÄ?

- MIE SODANKYLÄ

Hankkeen tavoitteet

MITEN?

- Hyvinvointilähetti koulutuksen järjestäminen yhteistyössä Lapin AMK:n kanssa
- Tiedottaminen toimintamallista eri tahoille:
 - kuntalaisille,
 - ammattilaisille,
 - päättäjille ja
 - yhteistyötahoille eri verkostoissa paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti
- Koulutus- ja infotilaisuuksia ammattilaisille:
 - sosiaali- ja terveystyöpalvelut,
 - työvoimapalvelut,
 - hyvinvointi- ja sivistyspalvelut
- Virtu-palvelun käyttöönotto hyvinvointilähete-toiminnassa (eKollega.fi)
- Hyvinvointilähettien työnohjaustuki mentoroinnilla
- Verkostoyhteistyö
- Toimintamallin jatkuvuuden turvaaminen: kotipesä

Toimintamalli

Hyvinvointilähete

Sosiaali- ja terveydenhuollossa havaitaan asiakkaalla/potilaalla sellaista tuen tarvetta, johon sote - palveluilla ei voida vastata.

Koordinoiva linkkihenkilö kunnassa vastaanottaa hyvinvointilähetteen ja kartoittaa asiakkaalle sopivan linkkihenkilön.

Linkkihenkilön tuki ei korvaa sosiaali- ja terveyspalveluita.

Linkkihenkilön ja asiakkaan yhteisen työskentelyn jakso 1-6kk.

Tapaamisten sisältö tukee asiakasta hänen omien tavoitteiden saavuttamisessa.

Hyvinvointiläheteen avulla tuetaan ihmistä saamaan kiinni asioista, jotka lisäävät hänen hyvinvointiaan.

Hyvinvointilähete ja linkkihenkilön tuki ovat yksilökohtaista hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen -työtä kunnassa.

Mika Heikkilä ja Tarja Mouhi,
Linkki lappilaiseen hyvinvointiin –hanke 2020 - 2022

MIE SODANKYLÄ

Mielenterveysstrategia **2020-2030**

Tulokset (1/3)

Keskeiset tulokset:

Uusia hyvinvointilähettejä koulutettu:

- Sodankylään 9 hlöä,
- Kemijärvelle 2,
- Muonioon 1 ja
- Enontekiölle 1 hlöä.

30 lähetettä kirjoitettu 18.2.-24.10.,

- 25 johti työskentelyyn tuen saajan kanssa,
- 3 ei halunnut aloittaa työskentelyä,
- 2 ohjattu muuhun toimintaan

Päätynyt asiakassuhde

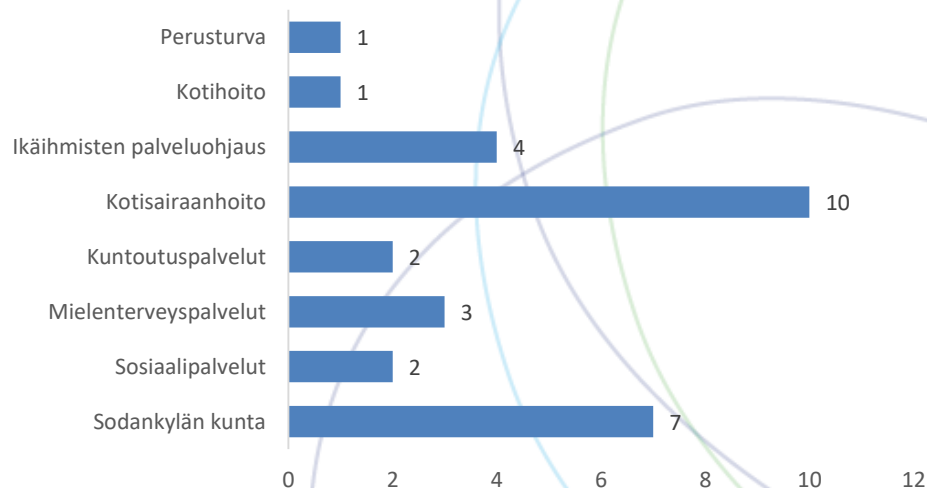
- 6 päättyntä asiakassuhdetta
- Hyvinvointiläheteillä on ollut asiakkaita 1-6 sopimusta

Asiakaskontaktit ajalla 22.2. - 30.9

- käyntejä asiakkaiden kotona 145
- puhelinkontakteja ei ole laskettu tuohon
- tunnit asiakkaiden luona (-1 tunnista -2.5 tuntiin asiakkaan luona) 279

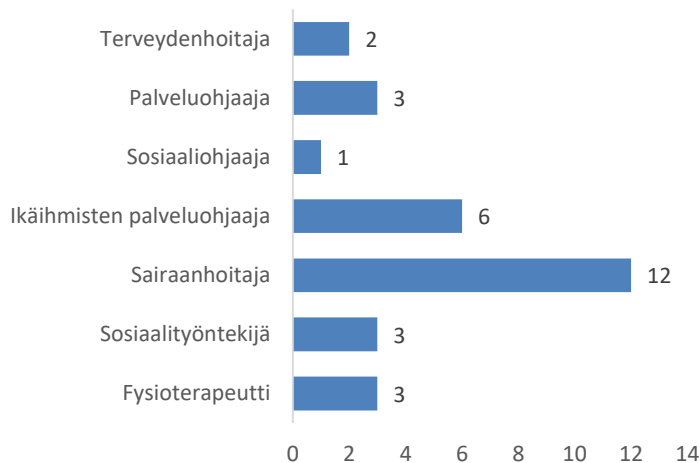

Yksiköt, joista lähetteitä kirjoitettiin (lkm)

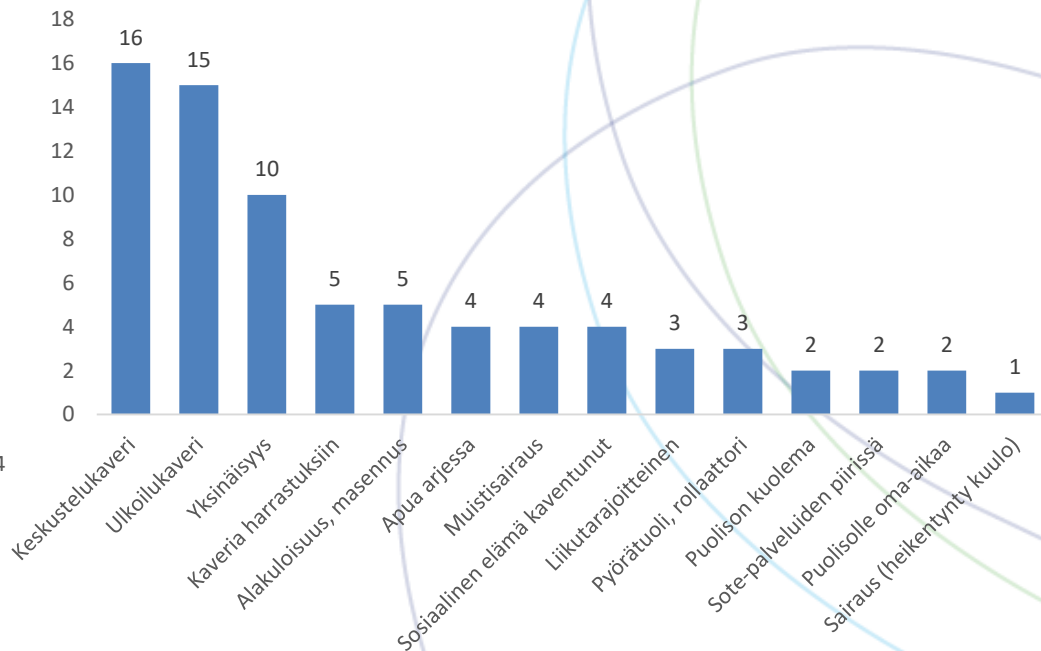

Tulokset (2/3)

Lähetteitä kirjoittivat (lkm)

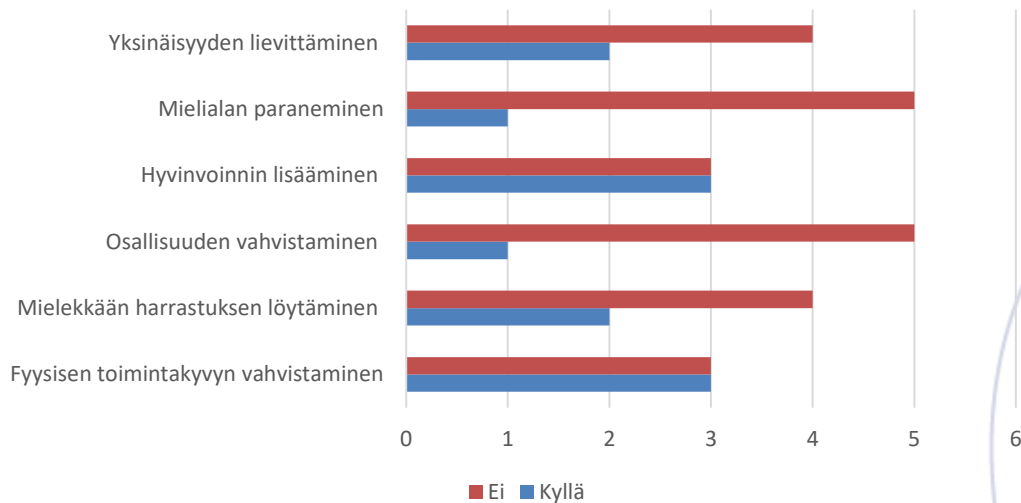

Tarve ja asiat lähetteistä (lkm)

Tulokset (3/3)

Mihin hyvinvointireseptiä on käytetty?

Toimintamallin juurrutus

Miten varmistetaan toimintamallin juurrutus:

- Tehty esitys vuoden 2023 Sodankylän kunnan talousarvioon toimintamallin jatkamisesta ja edelleen kehittämisestä Hyvinvointi- ja sivistyspalveluissa
- Tekemällä yhteistyötä hyvinvointialueen Vasa 2 hankkeen kanssa
- Hankkeesta saatujen kokemusten jakaminen hyvinvointialueen jatkohankkeen suunnittelun hyväksi
- Tuettu niitä kuntia, joissa toimintamalli on jo käytössä

Viestintä

Viestinnän toteutus: Viestintäsuunnitelma →

- Kunnan asukkaat
- Hyvinvointiläheteiden tekijät:

Sote-palvelut, SRK, Sivistyspalvelut, 3. sektorin toimijat

ja Työllisyyspalvelut

- Hyvinvointilähetit
- Muut sidosryhmät

Luottamushenkilöt, Media

Keinot:

- Some, hyvinvointilähete FB ryhmä
- www.hyvinvointilahete.fi
- Printtimedia (Sompio)
- Kunnan sisäinen viestintä
- Kunnan ulkoinen viestintä
- Esitteet ja esittely- ja koulutusvideot
- Hankkeen tilaisuudet ja tapahtumat
- Osallistuminen muiden järjestämiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin

Tulokset ja onnistumiset:

Tapahtumat	Aika	Osallistujat
12	7.9.- 16.12.2021	173
	1.1.- 24.11.2022	n. 1500

Mielenterveysstrategia 2020-2030

Arviointi

- Hyvinvointilähetille ja ammattilaisille tehtyt kyselyt
- Tuen saajien palautteet asiakassuhteen päättyessä
- Ohjausryhmän palaute
- Projektitiimin ja hanketyöntekijöiden palaute
- Positiivisen mielenterveyden mittari
- Osallisuustesti asiakassuhteen alussa
- Hyvinvointilähete. Uusi toimintamalli lappilaisessa kontekstissa –Raportti arvioinnin pohjana
- Hyödynnetään aikaisempia tutkimuksia ja opinnäytetöitä: Lapin Yliopistolta hyvinvointilähetetoimintaan liittyvä gradu tulossa

Hyvinvointilähetit/linkkihenkilöt pystyivät tukemaan asiakasta seuraavasti:

Pystyn tukemaan asiakasta hänen omien tarpeidensa pohjalta hyödyntämällä kunnan palveluja (liikunta-, vanhus- ja kulttuuripalvelut).

Pystyn tukemaan asiakasta hänen omien tarpeidensa pohjalta hyödyntämällä kolmannen sektorin toimintaa (järjestöt mm. Kitisen järjestökeskus, Eläkeliitto).

Pystyn tukemaan asiakasta hänen omien tarpeidensa pohjalta hyödyntämällä seurakuntien tarjoamia palveluja (diakonia, kerhotoiminta).

Pystyn tukemaan ihmistä hänen oman elämäntilanteensa hahmottamisessa.

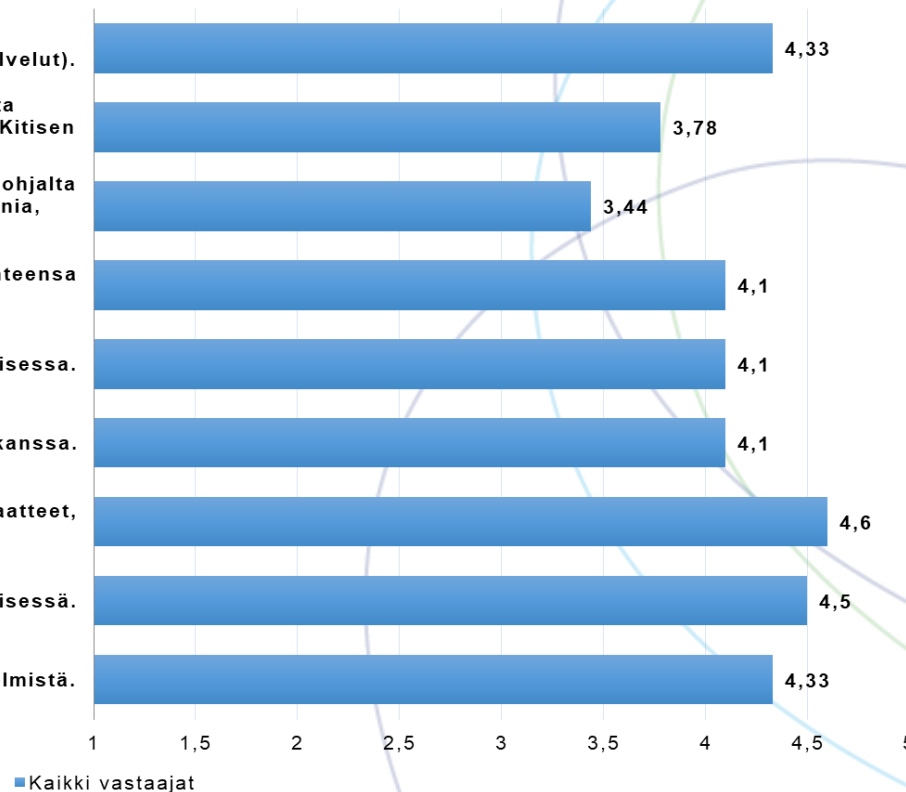
Pystyn tukemaan ihmistä henkilökohtaisen suunnitelman laatimisessa.

Osaan soveltaa dialogisuutta keskustelussa tuensaajan kanssa.

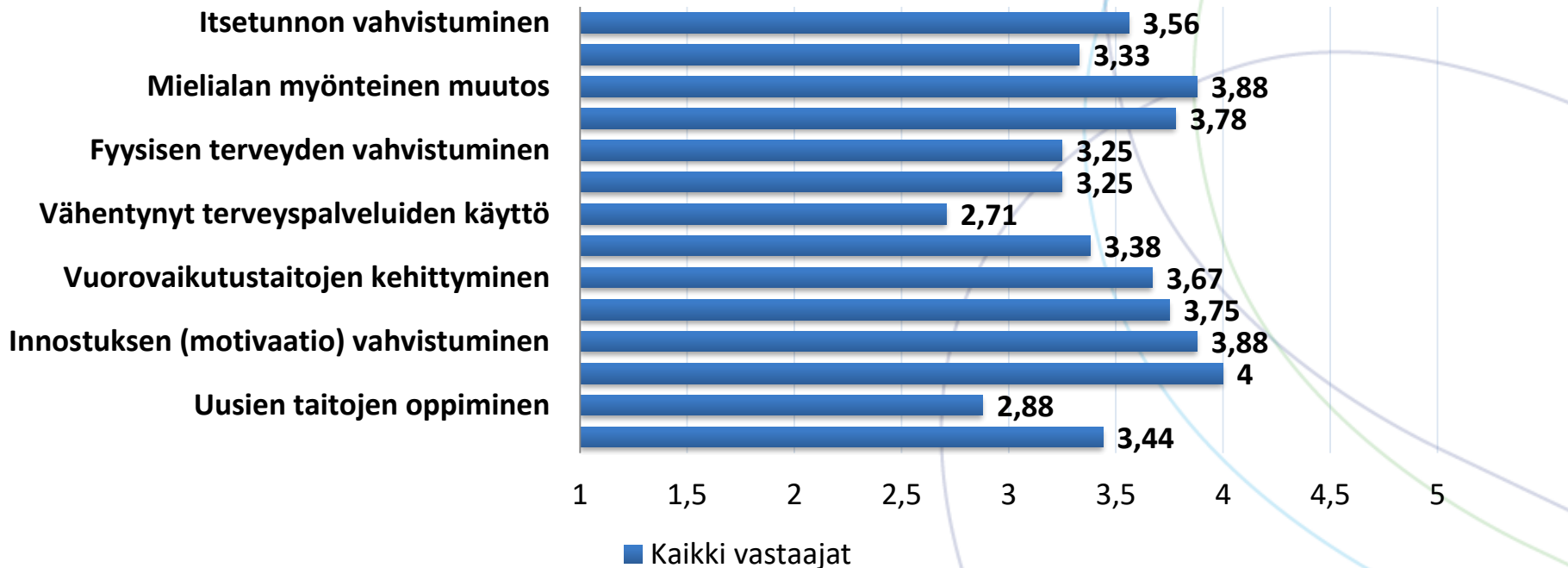
Hyvinvointilähetinä toimiessani tunnistan arvot ja eettiset periaatteet, joihin oma työni perustuu.

Käytän mentorointia apuna oman kasvun kehittämisessä.

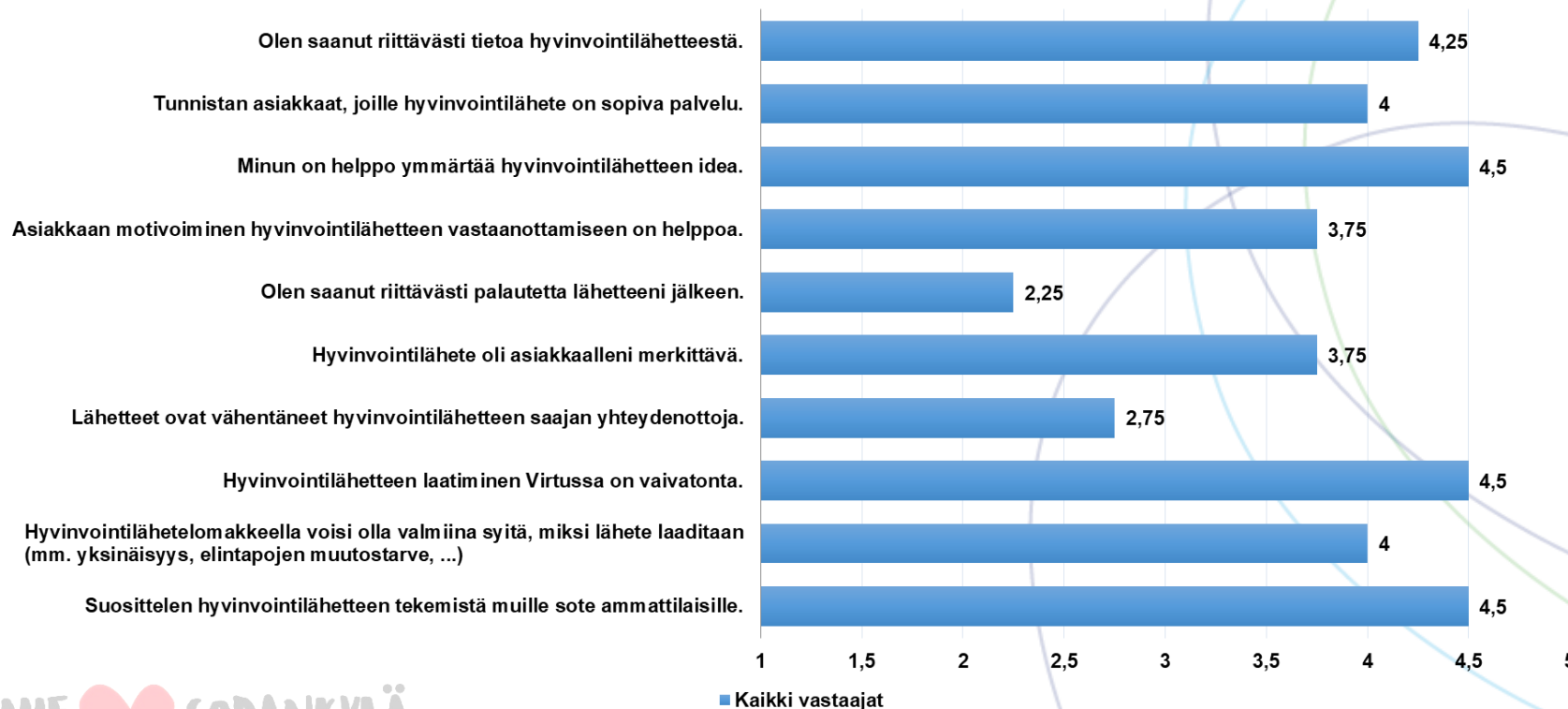
Koulutus antoi hyvän perustiedon eri palvelujärjestelmistä.

Asiakastyön vaikutuksen hyvinvointilähettiläiden/linkkihenkilöiden näkökulmasta

Kysely lähetteen tekijöille/ammattilaisille 10/2022

Pohdinta - onnistumiset

Onnistumiset:

- Toimintamallille on luoto rakenne, jossa ammattilaiset kirjoittavat lähetteitä ja koulutetut hyvinvointilähetit toimivat linkkihenkilöinä
- Hyvinvointilähettien työllä on ollut positiivinen vaikutus asiakkaiden mielen hyvinvointiin
- Asiakkaat olleet myönteisiä ja tyytyväisiä tuen saamisesta
- Tietoisuutta toimintamallista on lisätty paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti
- Hankkeesta saatuja kokemuksia on voitu jakaa hyvinvointialueen hankesuunnitelmaan esim. Virtun kehittäminen
- Uuteen hyvinvointilähettikoulutukseen on saatu koulutettavia myös Sodankylästä

Pohdinta - haasteet

Haasteet:

- Läheteiden kohdentaminen toiminnasta hyötyville asiakkaille, vaatii ammattilaisille vielä lisää kouluttamista ja tiedottamista
- Virtu-alustan tekniset ongelmat
 - prosessin sujuvoittaminen
 - käyttäjäystävällisyys
 - käyttäjäkoulutus
- Työntekijävaihdokset ja käytettävissä oleva työaikaressurssi
- Hankkeen toiminta-aika niukka suhteessa toimintamallin käyttöönottoon, juurruttamiseen ja arviointiin
- Ulkopuolelta hankittavaa arviointia ei voitu toteuttaa → arvioinnin toteutus tehty itse hanketyönä
- Hankehallinnoinnin ja hyvinvointilähetetoiminnan muutos osaksi hyvinvointi- ja sivistyspalveluita 1.1.2023
- Korona-aika sitonut ammattilaisia ja hidastanut uuden toimintamallin käyttöönottoa
- Hyvinvointialuemuutos siirtänyt kehittämistyötä aluemuutoksen jälkeiseen aikaan.

Tulevaisuuden näkymät

- Toimintamallin yhteiskehittäminen suhteessa kuntaan, palvelualueeseen ja hyvinvointialueeseen
 - yhtenäisen laadun varmistaminen
 - yhtenäinen toimintapa
 - käsitteistön yhtenäistäminen
 - toimintamallin käsikirja
- Toimintamallin ”markkinointi” suoraan asiakkaille
- Voisiko asiakas tehdä oman palveluarvion hyvinvointilähetteen tarpeesta Omaolo.fi palvelussa?
- Koulutuksen edelleen kehittäminen käytännön kokemusten perusteella: asiakkaan osallisuuden ja toimijuuden vahvistamisen painotus, palveluverkoston ja järjestökentän toiminnan tuntemisen vahvistaminen
- Yhteistyökuvio järjestötoimijoiden ja seurakunnan kanssa
- Lähellä.fi palvelu avuksi järjestötoimijoiden ja heidän järjestämän toiminnan kartoittamiseen
- Kaikukortti käyttöön paikkakunnalla?
- Vasa 2 hankkeelta koulutus ja verkostotuki

Yhteistyökumppanit

- Hanketta rahoittanut STM
- Tuki THL

Sodankylän liikuntapalvelut

SODANKYLÄN⁺
SEURAKUNTA

Louhistauna
Tuotanto

Kiitos!

Mielenterveysstrategia **2020-2030**

MIE SODANKYLÄ